

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 14. Marca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 3 Marca. Litewsko Wilenski Gubernator cywilny aktualny stanu konsyliarz Bagmewski na własną prośbę uwalnia się od służby, przez wzgląd na 33 letnie oney przedłużenie z pensją połowy gaży według rangi jego. Stanu konsyliarz Mordwinow także z pensją połowy gaży. Doktor Łukaszewicz w czasie bitwy pod Preussisch Eylau odbierając kontuzję w głowę wzrok utracił; temu naznaczona pensya dożywotnia 600 rubli. Zarządzający 3 expedycją departamentu wewnętrznego stanu konsyliarz Awcow uwalnia się od obowiązku z rangą aktualnego konsyliarza stanu i pensją 24 000 rubli. Marszałkowi Gubernii Mohilewskiej i całej szlachcie oświadczono ukontentowanie najwyższe, iż pieniądze należące ze skarbu za konie do parku artylleryi z uprzężą dostawione i do Nieświża przyprowadzone, ustąpili na milicję, przydając tę do innych wielu ofiar obywatelskich, Koniuszemu Muchanowi za utrzymany porządek w jego wydziale. Dano 12 letnią dzierżawę dóbr Blinten w Kurlandyi Podpółkownikowi Brewern, który w bitwie pod Friedland nogę utracił. Na drodze prowadzącej z Petersburga od Aborfors opłatę od koni przez obywatelów dostarczanych podwyższono.

Za najwyższym rozkazem Minister wojenny Graf Arakczew donosi Maiorowi Bystramowi skarżącemu się, iż włościanie Wileńskiej Gubernii z Gulbina w lesie od niego arendowanym pod opieką półku ułanów Litewskiego przybiwszy leśniczego, gwałtem uprowadzili 90 wozów drzewa, żołnierze zaś pomienionego półku samowolnie biorą włościańskie konie dla przejazdu, biorąc ludzi nie dających, prośba nie przyjęta, ponieważ według uczynionej indagacyi skarga Maiora Bystrama pokazała się nie sprawiedliwą.

NEAPOL d. 12 lutego. Wiadoma dziś jest przyczyna, dla której wojska Francuzkie w zimowej porze z leż swoich ruszone były. Uprzedził innych wodzów iako najbliższy stojący z dywizją swoją G. Regnier. Anglicy i Sycylii-czykowie nie sam tylko zamek Scylla trzymali w Calabryi; miasto Reggio było w nieprzyjacielskiej mocy. D. 1 lutego wódz Francuzki ukazał się przed murami onego, i znalazłszy załogę podobno nie gotową do obrony szturm przypuścił; po krótkim odporze Regnier wszystko bagnetem pokonał; tysiąc ieńców poymał, 67 Officerów 42 działa ciężkie zdobył; reszta ludu śpiesznie uciekła na statki u brzegu stojące; z tych korwet Angielska nie mogąc rychło oddalić się na głębiny jest zabrana, znalazło się na niej 200 Anglików z Kapitanem okrętowym Glaston. Wprzód

niedużo ci nieprzyjaciele w liczbie 600 lądowali między Cannatello i Giovanni; lecz w bliskości straż utrzymujący Kapitan Livron 62 półku piechoty Francuzkiej, bronił się naprzód tak uporczywie, później na zdumiałych Anglików natarł tak odważnie, że ci w rozsypkę idąc biegli pędem do brzegu, gdzie ich wielu zatoneło, nie mogąc rychło dostać się na okręta od brzegu oddalone. Po tych korzyściach Francuzcy wódzowie przystępują do oblężenia zamku Scylla; w Reggio zdobyte działa tam przeprowadzić kazano. Król Józef rozkazał ze skarbu koronnego wydawać po 130 t. dukatów na opatrzenie szpitalów, mając wzgląd że dobra do nich należące przez niepełną administracyą, najbardziej dla ciągłych prawie rewolucyi od r. 1798 mając zmniejszone dochody, potrzebom chorych i ubogich nie mogą wystarczyć.

RZYM d. 15 lutego. Przybycie wojsk Francuzkich do nas nie było niespodziane; od kilku tygodni rząd uwiadomiony o tem co nastąpić miało, czynił gotowość do przyjęcia gości; Kamera Apostolska 72 t. sztuków wyliczyła. Dziś liczymy w samym Rzymie 10 t. Francuzów, 30 t. jest rozłożonych w całym państwie Kościelnym, najbardziej w portowych miastach, Anconie, Sinigaglia, Civitavecchia, Ostia, Anzo, Terracina, innych kilku; co widząc nie jeden rozumie, iż przyczyną wprowadzenia do nas armii tak licznej być musi chęć szkodzenia handlowi Angielskiemu, ażeby przez porty Papiezske ten nieprzyjaciel towarów i produktów swoich do Włoch nie mógł wprowadzać. Innych pobudek domyslać się nie chcemy, zostawiając objaśnienie tajemnic politycznych czasowi. Ociec S. dwie już wielkie rady odprawił ze wszystkimi Kardynałami, po których zakończeniu posłał gońców do Paryża. G. Miollis X. Borghese i Lucianowi Buonaparte dał straż honorową; w reszcie żadnych nie czynił odmian, nie wprowadził nowości, do rządu się nie mieszał, karność ścisłą zachowując; przykładna panuje zgoda między żołnierzem Francuzkim, Rzymskim, i ludem. Ambassador Imperatora Napoleona Alquier zawczora prezentował Oycu S. G. Miollis i cały sztab jego, wszyscy łaskawie byli przyjęci, za co imieniem towarzyszków komendant złożył najgłębsze podziękowanie Piusowi 7.

GENUA d. 15 lutego z Toulonu ważną wiadomość odbieramy. Rząd Francuzki umyśliwszy zebrać w tym porcie wielką flotę, i tę użyć na oczyszczenie od Anglików morza śródziemnego, rozkazał Admirałowi Lallemand eskadrę z Rochefort wyprowadzić; ten szczęśliwy człowiek zbliżył się do Cadix, zciągnął do siebie Hiszpańskie

i Francuzkie okręta tam uzbroione, przeszedł ciążną Gibraltarską, zabrał jeszcze Hiszpańską eskadrę z Carthageny, i zawinął do Toulonu. Widział lub nie płynącego Admirała Purwis, niewiadomo, to pewna że nie ścigał. Zprzymierzona flotta stawiając na miejscu wyznaczonem, znalazła Admirała Gantheaume przysłanego z Paryża; ten stanu konsyliarz, Prezydent w morskim radę wydziale znaiomy być zaczął od onego czasu, kiedy Napoleona Imperatora z Egiptu powracającego stawiał na brzegu Francuzkim; teraz wyznaczony wodzem najwyższym całej floty opuścił Toulon d. 8, i poszedł iak słyhać do Sardyńii albo Sycylii. Tak wierzyć każą doniesienia prywatne; trzeba czekać urzędowych; ponieważ liczymy bardzo wielu, którzy nie wierzą przejściu Gibraltarskiej ciążny, połączeniu 4 eskadr i przyszłemu naiechaniu wysp pomienionych; gdyby jednak rzecz stała się iak wyżej opisano, wątpić nie trzeba że Lord Collingwood znajdzie się w niebezpieczeństwie oczywistém; okręta jego są rozrzucone po całym Archipelagu, zamykając porty Tureckie; nieprzyjacielska zaś flotta mieć może posiłek znaczny z Genui, Wenecyi, Corfou.

WIEN d. 5 Marca. Professorowie w Akademii miasta Węgierskiego Pesth, Schwanner i Schedius w nagrodę wydanych dzieł pożytecznych o Statystyce tego Królestwa i innych otrzymali od Cesarza złote tabakiery brylantowane, z przyłączonemi listami Prezydenta Kancelaryi nadworney Summerau, który gorliwość ich i pracę uwielbia.

Listy Rzymskie donosząc o wkroczeniu wojska Francuzkiego przydają, iż Oficyerowie staneli w domach obywatelskich, żołnierze w obszerniejszych klasztorach; wkrótce ma nastąpić ostateczne urządzenie krainy Włoskiej, i ogłoszenie iakiego losu na przyszłość Etrury spodziewać się powinna. Od wyjazdu Królowey Regentki do Hiszpanii handel zupełnie upadł w Liwornie, same tylko statki Amerykańskie czasem do portu wbiegają. Słyhać że flotta Hiszpańsko Francuzka niedawno z Toulonu wysłana 24 t. żołnierza wysadzić ma do Sycylii; tego zaś nie wzięła w portach z których wyszła, lecz znajdzie w Neapolitańskich, gdzie od kilku tygodni czyniono gotowość wszelką do tej wyprawy.

LONDYN d. 13 lutego. Lord Trafalgar syn iedyny Hrabiego Nelson, synowiec Admirała chwalebney pamięci, umarł w młodym wieku; smutny ociec nie mając innego potomstwa podał prozbę Królowi, ażeby wszystkie tytuły domu jego, dobra oyczyste, nabyte, od wdzięcznego narodu darowane rycerzowi zwycięzcy, mógł przenieść na siostrę.

Jak ściśle są zamknięte porty Europejskie w tych krajach gdzie stoi żołnierz Francuzki, wodem niech będzie co się dzieje w Hollandyi. Admiralicja nasza kilka razy posyłała do Texel statki z pismami zciągającemi się do zamiany ienów, ich potrzeb, innych okoliczności z wojny wynikłych; nie tylko żadnego nie wpuścili do

portu Hollendrzy, ale nawet listow nie przyieli.

Oblężenie Gibraltaru chociaż jest trudne, niepodobne nie będzie, myśli o tém nieprzyjacieli; tym końcem zapewne zgromadzią się w prowincjach Hiszpańskich wojska Francuzkie, których wodzowie Moncey i Dupont opuściwszy niedawno Valladolid i Vittoria do Madritu poszli, gdzie Król Katolicki wiele swoich półków zgromadził; ztąd wszystkie razem pośpieszyć powinny przez Andaluzję do szturmowania skały niedobytę. Margrabia La Romana dowodzący 20 t. Hiszpanów w Niemczech, opuściwszy Hamburg uda się do obozu S. Rocha na komendę ziomeków swoich; czyli dywizya jego Hannover wypróżniając powróci do oyczyny, niewiadomo.

Ważność wyspy Madeiry poznaiemy doskonale, gdyśmy zaieli; kraj szczupły corocznie produktów swoich wysyła za granicę za 200 t. FS. rząd Portugalski na załodze tu nie trzymał nad 150 żołnierzy, lecz milicya 4 t. zbroynych wynosiła. Wysp Antylskich Duńczykom odiyetych handel jest znaczniejszy. G. Bowyer przed podpisaniem kapitulacyi pozwolił komendantom przysłać na flotę Oficyerów, którzyby morską i lądową potęgę Anglików przejrzawszy wierną o niey sprawę dając, naczelnikow swoich uwolnili od surowey odpowiedzi przed oyczyną za słabą osad obronę. Warunki tej kapitulacyi są zyskowne dla przemysłu, handlu, własności, religii mieszkaniców. Na pomienionych wyspach znaleziono armat 223. w portach okrętów kupieckich 89; żołnierze Duńscy, proch, amunicye, magazyny, towary zdobyte nie są wyszczególnione.

LISBONA d. 3 lutego. Ustawa G. Junot względem narzuconey na Portugallię kontrybucyi 100 mill. franków czyli na monetę krajową rachując 40 mill. kruzadów, te zawiera ciekawsze przepisy. Zapłacone summy wraz po wkroczeniu wojsk Francuzkich potrącone będą z ogółu; kontrybucya w 3 terminach ma być zapłacona równemi częściami, 10 Marca, 1 Maia, 1 Sierpnia. Kupcy, Bankierowie, arendarze dochodów skarbowych przyłożą 6 mill. kruzadów; srebra kościelne w d. 14 będą oddane do skarbu, który o wielości odebranego zaświadczy. Arcy Biskupi, Biskupi, Prałaci, przełożeni zakonów płci oboiej jeżeli mają dochodu 16 t. kruzadów zapłacą 2 trzecie części, jeżeli więcey 3 czwarte; o dochodach swoich wczesne oświadczenie przed Ministrami uczyniwszy. To samo rozumieć trzeba o Kommandorach 3 orderów wojskowych i Maltańskiego. Trzymający dobra i dochody koronne dwakroć więcey dadzą niż wynosi roczna ich opłata. Lecz natychmiast wszyscy kontrybucyą składający w opłacie podatków zwyczajnych ulgę otrzymają. Płacić jeszcze należy od pojazdów, koni iezdnych, sług, domów po miastach. Prowincya Beira której mieszkańce podczas ciągnięcia armii wiele szkodowali, od płacenia 2 trzecich części kontrybucyi wolną będzie. Kupcy w magazynach mający towar i produkt Angielski mogą wszystko przedawać, byleby po wyprzedaniu wnieśli do skarbu część trzecią pierwiastkowej onych ceny,

iąką sami zapłacili nieprzyjacielowi. Do opłaty należą bractwa duchowne i świeckie, z równymi warunkami względem wielości dochodu i przyszytej ulgi w podatkach.

COPENHAGA d. 1 Marca. Z portów Szwedzkich Gothemburga, Elfsborg, Marstrand, Landsrona wiadomość mamy, że okręta liniowe Angielskie, fregaty tegoż narodu i mniejsze statki nowo przybyłe, czyliż dawniej tam zostawione przez Admirała Gambier znajdują się w blizkiem niebezpieczeństwie zguby nieuchronnej, ponieważ w tych dniach wypadły nadzwyczajne mrozy, które lodem otoczyły niespodzianie statki one; w samym Elfsborgu jest ich 9, między którymi 2 trzypiętrowe, w drugich portach mniej albo więcej; w Marstrand i Landsrona Szwedzi uzbraiać zaczęli pilnie flotę galerną narodu swego, w Carlsronie okręta liniowe i fregaty. Potęga lądowa Gustawa Adolfa ma być rozłożona sposobem następującym. W Finlandyi 17 t. pod G. Klingspor; w Scanii 8800 pod G. Toll; w Gothemburgu 8 t. pod G. Vegesack, w Stockholmie 3 t. w Ostrogothii 5 t. ku granicom Norwegii 3 t.; co rozumieć się ma o żołnierzu regularnym, milicje nie są zwołane. W Scanii znajduje się między innemi regiment nowo zaciągnięty przez X. Pienne emigranta Francuzkiego ledwie głów 140 liczący.

Następca tronu z Kiel powróciwszy podniósł na stopień Generała en chef, GL. Fryderyka Landgraffa Haskiego i GL. Wackenitz. GM. Munich Tellegswist, Bulow, Ahlefeldt zostali GL. Sąd wojskowy na nieszczęśliwych obrońców Copenhagi wyznaczony jeszcze postąpił nie wiele w swoich czynnościach, i niewiadomo jak prędko da wyrok. Ciężnina Sund lodem pokryta jest tak mocnym, że bez niebezpieczeństwa może każdy śmiało przechodzić z Selandyi na brzeg Szwedzki; przeprawa na Belcie większym jest trudniejsza. Szef gwardyi G. Baudissin prezentował Królewiczowi żołnierza z półku swojego, który wynalazł machinę zdolną w krótkiej chwili zniszczyć okręt wojenny; rozmawiał z nim długo następca tronu, odpowiedzi jego uznał za rozsądne, oświadczył ukontentowanie, model machiny wspomnianej do Admiralicji zanieść kazał. Chociaż nie widzieliśmy iey opisaną, rozumiemy że różni się od machiny Amerykanina. Fulton od strzału podwodnego nazwanej. Król Szwedzki niedawno z Gripsholm przybył do Stochholmu; w tej stolicy raz pierwszy otworzono dla publiczności galeryą więcej 200 pięknych obrazów liczącą, między temi kilkanaście najprzedniejszych. Kompania wschodno Indyjska Duńska nie mogąc handlu prowadzić, 4 okręta swoje ofiarowała rządowi do użycia przeciw nieprzyjaciółom; każdy z nich na fregatę przerobiony nosić będzie po kilkadziesiąt armat 36 funtowych. Następca tronu oświadczywszy wdzięczność kompanii, owe statki uzbroić, ludem doświadczonym opatrzyć kazał, i najwaleczniejszych Kapitanów komendantami naznaczył.

Na obronę portu naszego, gdyby raz jeszcze

przez Anglików miał być szturmowany, są uzbrojone 3 wielkie pływające baterie. Bataliony milicji do wojsk regularnych teraz wcielone wynoszą głów 36 t. z których 24 t. w Selandyi, Fionii, Jutlandyi, 12 t. w Sleswicku i Holsztynie. Biskup Selandyi Balle, który przez lat wiele był Theologii Professore w Akademii tutejszej, został uwolniony od obowiązku z pensją dożywotnią. Król Krystyan 7 nie powróci do stolicy przed zakończeniem wojny. Wielu Kupców Duńskich ukarano surowie iż utrzymywali zakazane związki handlowe z Anglikami. Publiczność Duńska przeczytawszy w Parlamentowych dziennikach, co Ministrowie nieprzyjacielscy mówili o gotowości znalezionej u nas do wyprawy morskiej, głośno uczynili odezwę do świadectwa posła Brytannii W. u nas Garlicke w zupełnem przekonaniu że ten mąż sprawiedliwy i rzetelny naszą niewinność okaże. Duńskim żołnierzom którzy ospy naturalnej nie mieli, Krowią wszczepić kazano. Kilkunastu Kapitanów i szypów Duńskich uciekło z Gibraltaru do Algesiras, okręta swoje zostawiając w nieprzyjacielskiej mocy; powiadają wszyscy, że z naszymi ięćcami Anglicy źle się obchodzą, ledwie kilka funt chleba dając matkom na tydzień, starszyźnie nic zgoła.

PARYZ d. 27 lutego. Murat W. X. Berg i Clivii nie do państw swoich w Niemczech, lecz do Bayonne pojechał, zkąd uda się do Madritu za korpusami Marszałka Moncey i G. Dupont; wkrótce ważnych doniesień z tamąd oczekiwać trzeba, o przyszłym oblężeniu Gibraltaru głośnieć mówić zaczęto; iakoteż o blizkich odmianach we Włoszech; po wkroczeniu G. Miollis do Rzymu liczą gońce do Paryża przybywają. Kardynał Legat Caprara opuściwszy naszą stolicę pośpieszył nagle do Oyca S. niosąc zlecenia najważniejsze; na miejscu swoim zostawił Nunciusza Genga. Konkordat dla kościołów Katolickich w związku R.ńskim dokonczony być musi, ponieważ X. Prymas oddała się ztąd do Frankfortu. Oddała iemu Francya Hrabstwo Hanau własność niegdy Elektora Hesse Casselskiego; ten kraj urodzajny ma 20 mil kwadratowych, mieszkańców 61 t. Żydów 1600. Wice Connetable X. Neufchalel Berthier zaślubia Xieźniczke z domu Bawarskiego. Małżonce X. Ahremberg, P. Tascher dał Napoleon podarunki wynoszące więcej 2 mill franków; sam zaś ma otrzymać dobra znaczne w Niemczech, i rozszerzyć swoje dzierżawy w związku Reńskim, którego jest członkiem. X. Łabanowi Rostowskiemu, który traktat podpisywał w Tilży, Monarcha Francuzki posłał w upominku kosztowny serwis porcellanowy. Imperator Jmć Rosyjski darował tabakierę 60 t. franków szacowaną Marszałkowi Kellerman, za jego troskliwość w opatrywaniu ięćców, gdy kommanderował w Moguncyi; inne tabakiery z równego względu otrzymali G. Duprat i lekarz Wedekin.

Pisma Bawarskie uwielbiają nieskończenie dobrotliwy i opatrny rząd Króla Maksymiliana; gdziekolwiek bawi Monarcha, zawsze jest otoczony gminem ludu swojego, z którym zwykł poufale

rozmawiać, pytając się każdego o familię, gospodarstwo, stan, i potrzeby. Chociaż nad wszystko kładzie rycerskie rzemiosło, i czasu łoży wiele na ćwiczenia wojskowe, te nic iemu nie przeszkadzają do innych zabaw; głośnym jest protektorem nauk i uczonych, czego dał świetny dowód fundując nad inne bogatą Akademię w Wurtzburgu, gdy jeszcze tam panował przed Presburgskim traktatem; wątpić nie trzeba, iż wkrótce Bawarya będzie źródłem, z którego oświecenie wypłynie do Niemiec południowych.

Donieśliśmy o klęsce straszliwej która port Cherburg dotknęła, fale morskie nie wzruszyły wprawdzie tamy gruntownej, lecz zupełnie zniosły twierdzę na niej postawioną, która imię Napoleoney miała. W nayokropniejszym zdarzeniu dozorca robot portowych Trigan chcąc ratować 500 ludzi pod okiem iego na tamie ginących, musiał naprzód wpław iść do małego statku; który przyprowadziwszy na miejsce niebezpieczeństwa i trwogi, z niesłychaną pracą blisko 50 ludzi na nim umieścił, z własnego ciała most im czyniąc, po którym wszyscy szczęśliwie przeszli. Po 12 godzinném usiłowaniu wszystkich zdrowo stawił na lądzie. Pragnął jeszcze ratować kommandanta batteryi Trui; ten Officyer 12 godzinami przed burzą zprowadził do siebie 2 małoletnich synów, i razem zginął z nimi dobrowolnie, gdyż mógł ratować się sam jeszcze, lecz nieszczęśliwych odstąpić nie chciał. G. Latour Maubourg Senator w tych stronach kommandujący doniósł o wszystkiém co się stało Kancelarzowi legionu Lacepode, przez którego uwiadomiony Napoleon Imperator wspomnianego Trigan krzyżem orderowym ozdobił.

Wspomnieliśmy o sprawie daney panującemu przez klasę historyi i literatury Institutu. Levesque wyraził, że naczelnicy Francuzkiej rewolucyi dzieiopisom narodowym nakazali milczenie, ażeby o niesłychanych zbrodniach wiedzieć nie mogła potomność, a historia w rozwalinach ustaw towarzyskich zagrzebaną była. Czas nakoniec przyszedł, że Francya domowych dzieiów wstydić się nie powinna. To samo wywodził obszerniey Dacier, i pokazał że od r. 1789 do r. 1808 Philologia, historia, nauka starożytności prawie zarzucone zostały w narodzie naszym; ubolewał nad zniszczeniem dawney Akademii napisów i nauk wyzwolonych; są jeszcze ludzie uczeni, lecz tych rząd ma dzielniey zachęcić, ażeby następców ukształcili; zostało w narodzie kilku mężów doskonałych, lecz codziennie zmniejsza się liczba, chociaż nie ostygła gorliwość wydać dzieła pracowite dla pożytku ziomków. W lepszym stanie jest Geografia, języki Orientalne, litteratura; mówił o księdze praw nowej, do której pisania wpływały członki Institutu; historia mając u nas usta zamknięte przez Jakobinów imieniem wolności mniemany, szukała zchronienia u narodów postronnych; tam kwitneli Muller, Mitfort, i kilku innych dzieiopisów.

Z Włoskich i Dalmackich portów mamy wiadomość, że nawalność oddaliła eskadrę Angielską,

która Smyrnę zamykała; korzystając z tego zdarzenia statki obojętne w znaczney liczbie wyszły na morze i trafiły pomyślnie do Trieste i Wenecyi, gdzie teraz kawa Arabska Moka zwana, bawełna, inne produkta i towary Turckie są w mierney cenie.

Gdy śmiertelne zwłoki Senatora Perregaux do Pantheonu przenoszono, szli za trumną X. Gdański Marszałek Lefebvre, Kanclerz Lacepode, Senator Clement. Zmarły bogacz wszystkim sługom swoim, ich żonom i dzieciom zostawił pensye dożywotnie bardzo znaczne. Urodził się w Neufchatel z rod ziców ubogich, przyszedłszy do Paryża długo służył w handlowych domach, majątku zebrał kilkadziesiąt millionów, którego dziedzicami są syn i córka małżonka G. Marmont; podczas rewolucyi nie raz musiał unosić życie przed łaskomstwem Jakobinów; ten bankier w czasach trudnych utrzymać potrafił kredyt Francuzki za granicą.

Księgę praw cywilnych Francuzkich kazano wprowadzić do Etrury; trybunał apellacyjny postanowiono w Florencyi. Compiegne dawny pałac Królów naszych śpiesznie naprawić i oporządzić kazano. Słychać że Napoleon wkrótce pośpieszy za W. X. Berg i Chivvi przez Hiszpanię do Lisbony; wczora odprawił wielką radę, na którą przedniejszych Senatorów zaproszono. Cey Senatowi doniósł o wyznaczeniu X. Borghese Guastalla na urząd General Gubernatora departamentów Francuzkich we Włoszech; ten przez deputatów pochwalając wybor oświadczył, że prowincye Włoskie im bardziey są oddalone od stolicy Monarchii, tém więkzszy opieki potrzebują; miły zapewne i przypodobany będzie Piemontcykom i Ligurom synom Francyi przysposobionym rządzić X. Borghese, którego imię od kilku wieków światu znaiome, iśnieje na monumentach najpiękniejszych w Rzymie.

BERLIN d. 6 Marca. Jeszcze prowincye Pruskie upadają pod ciężarem kontrybucyi, sam Magdeburgski kraj pozostały na prawym brzegu Elby winien jest Francuzom 12 mill. franków; rozkazano żeby odtąd płacił po 260 t. talarów co miesiąc pod boiaźnią exekucyi wojskowej. Prussy wschodnie ucierpiały więcey nad innych, ludność zmniejszona emigracją, chorobami &c. zaniedbane rękodzieła i rolnictwo, długi wielkie, niedostatek zboża, bydła, koni, smutną przyszłość wystawiały. Król chcąc złemu ile możności zaradzić, pozwoili obywatelom zgromadzić się na radę powszechną, do której stany wszystkie bez wyłączenia żadnego wybrały pełnomocników; ci od niejakiego czasu zatrudniają się w Królewcu szukaniem środków, naydogodniejszych tak nagley potrzebie. Nic pewnego nie wiemy, iak rychło Król nasz z familią i dworem powróci do tej stolicy. Minister stanu Stein dziś przybył. W okolicach Hamburga stojące woysk Francuzkich dywizye czynią gotowość do marszu, ciągnąć mające do Danii. W Hiszpańskich woyskach tamże będących pod kommandą Margrabiego La Romana widać poruszenie.